СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

РІК LV. Ч. 281. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, середа, 3-го грудня 1947. No. 281. JERSEY CITY and NEW YORK, Wednesday, December 3, 1947. VOL. LV.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧ. ДЕРЖ. АМЕРИКИ ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗАКОРДОНОМ Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 4-0807 THREE CENTS IN THE U. S. of AMERICA FIVE CENTS ELSEWHERE

СЕНАТ УХВАЛИВ ПОВНУ ТИМЧАСОВУ ДОПОМОГУ ЕВРОПІ

Вашингтон, 1 грудня. — Велетенською більшістю голосів, бо 83 проти 6, сенат ухвалив $597,000,000 на тимчасову негайну допомогу для Західної Европи згідно з домаганням президента Трумана. Голосування відбулося поіменно, а за законопроект заявилися 44 републиканців і 39 демократів. Проти билу заявилися по 3 сенатори з обох партій.

Тепер ще палата репрезентантів має передискутувати новий бил. Надіються, що це станеться біжучого тижня, голосування відбудеться наступного тижня.

ЗАПОВІДАЮТЬ ПАЙКУВАННЯ МЯСА НАСАМПЕРЕД

Вашингтон. — Перед комісією банковою складав свідоцтво секретар торгівлі Аверел Гариман про можливість переведення програми президента в справі контролі цін і доводив, що треба буде насамперед прийняти пайкування мяса ,коли прийде до вирішування, над якими продуктами завести контролю. Він звернув увагу, що ліпше застановлятися над контролею поодиноких продуктів постепенно ніж опісля ухвалити поспішно загальну контролю цін над усіми продуктами без розбору. Гариман клав натиск на першенство, приділ, контролю інвентаря, експорту і інших подібних посунень заки прийде до загальної дебати.

РАДА РОБІТНИЧИХ ВІДНОСИН ПРОТИВИТЬСЯ ПЛАТНІ БЕЗ РОБОТИ

Вашингтон. — Краева Рада Робітничих Відносин перший раз дістала право від федерального суду зажадати рішення, чи юнійний робітник має право до платні в часі, коли не йде до роботи, а на його місце прийде неюнійний робітник. Новий робітничий закон передбачує таку можливість і тому суд мусить це вирішити. Це відноситься до випадку, який трапився в юнії візників, коли юнійний шофер з від. 394 Міжнароднього Братства Візників відмовився йти до роботи, а на його місце прийшов неюнійний. Розправа над цим почнеться перед федеральльним дистриктовим судом в Ютика, Н. Й., 9 грудня. Юнійний шофер не був н астрайку, а пішов лише на допомогу страйкарям з іншої юнії.

НЮЙОРСЬКА ПРЕСА ПРО НОВИХ УКРАЇНСЬКИХ ІМІГРАНТІВ

Ню Йорк. — З нагоди приїзду нових імігрантів кораблем Ирні Пайл в суботу 29 листопада, помістили деякі нюйорські газети згадки й знимки з українських подорожних. „Сондей Мирор" згадує про пригоди 9-літнього Мирослава Мартюка, якого як круглого сироту усиновив 52 батальйон Мілітарної Поліції, справив йому уніформ сержанта, а підчас перевозу залога приймала його в своїх каютах як спеціяльного любимця. Його знайшов в таборі Д.П. в Зальцбургу його „спеціяльний приятель" Микола Мазуко й вислав до Америки як адоптованого сина. Та заки „вуйко Микола" вислужить свої роки в армії, Мирослав перебуватиме в свого правдивого вуйка, Івана Заяця, на передмістю Бронкс ,під Ню Йорком. „Мирор" поміщує знимку Мирослава, а побіч теж знимку Клaдеміра Кокорудза з його трилітньою донечкою Мартою, які, як українські Д.П., їдуть до родини в Питсбургу.

ЗАПОВІДАЮТЬ НЕСПОДІВАНКИ ПРО КОМУНІСТИЧНІ ЗАТІЇ

Ню Йорк. — Внаслідок слідства, яке переводила велика федеральна судейська лава при закритих дверях упродовж півроку над діяльністю провідних комуністів, прийде незабаром до сензаційних відкрить. Таке заповідає Айзек Левин у листку „Плейн Ток". Він твердить, що судейська лава провірила поведінку більше ніж сотні науковців і службовиків, які ще від 1943 р. працювали над тим, як би переслати Сталінові тайну урану 235, з якого виробляється атомова бомба. Він каже, що провідні члени Краєвої Робітничої Ради були в тайнім порозумінні з комуністами, що бувший генеральний секретар Комуністичної партії Бравдер теж вмішаний в цю справу й тому мусів зрезигнувати зо свого становища, а пресовий секретар одного сенатора з південного стейту був головою шпигунської групи в конгресі.

АРАНҐА ВІДВІДАВ ПРЕЗИДЕНТА

Вашингтон. — Д-р Освальд Аранга з Бразилії відвідав президента Трумана після покінчення нарад Асамблеї Обєднаних Держав, якої він був предсідником. Після відвідин появилися звіти, що Аранга розмовляв про поділ Палестини і вичисляв досягнення Асамблеї для втримання миру в світі. Про Палестину сказав, що це проблема тисячеліття і її раз треба було рушити з місця. Як подібні важкі проблеми Аранга згадав теж Корею й Грецію.

Тисячі жінок-героїнь в Українській Повстанській Армії

ВОЯК У.П.А., СИНЬООКА ОЛЬҐА, ОПОВІДАЄ АМЕРИКАНЦЯМ ПРО ВИЗВОЛЬНУ БОРОТЬБУ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ.

„Ди Індіянаполіс Стар" у своєму виданні з 24-го листопада надрукувала незвичайно інтересну кореспонденцію „Шикаго Трибюн Прес Сервіс" з Дегендорфу, Німеччина, про українку-героїню, „сміливу синьооку Ольгу", що протягом двох років в рядах Української Повстанської Армії боролася за волю України і в останньому разом з іншими своїми товаришами зброї пробилась через опановану большевиками Східну Европу на Захід та була інтернована американцями в західній Німеччині. В кореспонденції пишеться:

Ольга має 21 років і два роки вона служила в Українській Повстанській Армії. Вона має великі, мяко-сині очі, її лиця румяні від життя в лісі, а її усмішка переконує, що попелом з лісового вогнища можна вдержати сніжно-білий полиск зубів не гірше ніж патентовим порошком. Її струнка, 5 стіп висока постать, можливо, не має того „нового вигляду", але від неї бе старомодним чаром сміливости.

Ольга, козацька дочка, є примусовою громадянкою Советського Союзу, придержаною американською окупаційною армією для можливої репатріяції. Якщоб її відіслали назад додому, вона навряд чи оминула б кари смерти за революцію. Вона була борцем в мало описуваній партизанській війні за залізною заслоною, яку вона і тисячі її бойових друзів називають визвольною боротьбою України проти Кремля за свою незалежність.

Молі Пічер, обслуговуючи гармату свого чоловіка під час Американської революції, була жінкою-бунтівником в очах британців, але героїнею для колоністів. Але Ольга, хоча вона бачила далеко більше боїв ніж це доводилось Молі Пічер, вона навряд чи буде записана в історії і то з двох причин. По-перше — її справа стоїть перед загрозою поразки злученими червоними полками Росії, Польщі і Чехословаччини. По-друге — є тисячі інших „жінок-бунтівників", або жінок-героїнь — залежно від точки бачення — які боряться проти червоної армії в Україні.

Ольга — це едине імя, яке вона подала, переступивши кілька тижнів тому кордон з Чехословаччини до Німеччини разом з 7 іншими українцями, теж озброєними, які опісля здалися американським поліційним військам. В розмові з кореспондентом „Ди Трибюн" сьогодні вона заявила, що під цим іменем вона боролася і вона не хоче зраджувати свого прізвища, бо большевики в Україні заарештували б, або постріляли б її рідних за її діла.

Малому відділові, з яким вона перейшла чесько-німецький кордон, не віддано стільки уваги в пресі, як цему великому відділові, зложеному зі 112 вояків УПА, що приблизно в тому самому часі пробився зі зброєю в руках зі Советського Союзу через Польщу і Чехословаччину в західну Німеччину. Але їх місія була така сама. Їхне Верховне Командування доручило їм перенести в широкий світ вістку зпоза советської залізної заслони про визвольну боротьбу України. Теж їхні вигляди такі самі. Потсдамський договір передбачує їхню видачу в руки червоної армії.

„Я вступила до Української Повстанської Армії в 1945 році як медсестра" — оповідає Ольга — „бо большевики плюндрують мою країну, що вже так багато витерпіла від німців і росіянів під час війни. Україна бореться за свою незалежність, щоб звільнити себе від большевизму, від невольничих праць, від голоду та політичного терору — продовжує вона.

„Чи ви носили зброю?" — запитують її, пише кореспондент „Шикаго Трибюн Прес Сервіс".

„Тільки пістолю" — відповідає вона з *милою усмішкою.* „Але я вмію стріляти теж з автомату. І я це робила" — продовжує.

„Проти кого ви стріляли?" — питає кореспондент.

„І-го січня большевицько-польські війська заатакували наш повстанський госпиталь в Карпатах. Трое з наших дівчат полягли в цій боротьбі, але ми врятували госпиталь. Я не належала до одної з наших жіночих піхотних сотень, але я опісля знову боролася, щоб врятувати наш пункт першої допомоги перед наступом, в боротьбі проти якого втратили життя чотири наші дівчині".

„Очевидно", — вона додає — „я брала участь теж в багатьох інших менших битвах, з яких складається партизанська війна. Ми мали теж перестрілку з большевицькими вояками на польсько-черському кордоні під час нашої теперішньої місії до Німеччини. В цій перестрілці був вбитий один з наших вояків".

„Що ви хочете робити тепер, чи бажали б дістатися до Америки?" — запитують Ольгу дальше.

„Я радо поїхала б до Америки, але тільки після успішного закінчення боротьби за визволення України та допомоги здобути її незалежність" — відповідає вона рішучо.

„А чи ви маете свого „світгарта" в УПА?" — запитує цікавий американець.

„Ні" — відповідає Ольга зі сміхом, додаючи: „як одна дівчина-вояк бореться рамя об рамя у відділі, зложеному зі 126 вояків-хлопців, вона не може вибрати собі між ними одного коханого і залишитись у приязні з усіми іншими".

Стільки про українку-героїню з УПА пише кореспондент „Шикаго Трибюн Прес Сервіс", що обслуговує велику частину цілої американської преси.

Для оборони Америки треба зрівнати Панамський канал з рівнем моря

Вашингтон, 1. грудня. — Президент Труман предявив конгресові плян зрівнання води в Панамськім Каналі до морського рівня коштом два з половиною більйонів долярів. Цей проєкт потрібний для оборони Америк перед можливим нападом атомовою бомбою з повітря. Досі перепливають кораблі з одного океану до другого через Канал при допомозі штучно побудованих шлюзів. Коли б один із цих шлюзів ушкодити, стане плавба в цілому Каналі.

Попри це оприлюднено, що для оборони Атлантійського океану іменований головним командатом фльоти адмірал Г. П. Бланді, з титулом „Головний Командант Атлантику". Він буде мати під собою всі роди збройних сил, отже й повітряної, а з цим і баз від Ґренляндії до Карібського моря.

Третя важлива новість для оборони, це домагання сен. Ванденберга, щоб нехайно ратифікувати договір про обороу Західної Півкулі, який складено на Панамериканській Конференції в Ріо де Жанейро.

КОНФЕРЕНЦІЯ ШИРШОЇ РАДИ КОМІТЕТУ УКРАЇНЦІВ КАНАДИ

Винипег, Канада. — Згідно з повідомленням в „Обіжнику ч. 14", Комітет Українців Канади скликав на 3. й 4. грудня б. р. конференцію Ширшої Ради К.У.К. до готелю Роял Александра. У програму вставлено між ін. точки: звіт з діяльности КУК і його організацій за ввесь час його існування; звіт з Панамериканської Української Конференції; сучасні світові події, українська проблема й українці в Канаді в своїй акції; завдання на будуче. Другого дня, в четвер, в год. 6:30 ввечір відбудеться спільна вечеря для телегатів і гостей. Участь у конференції беруть делегати від відділів і гості. В обіжнику сказано, що 20. листопада, у Винипегу, домініяльний міністер іміграції, дост. І. А. Ґлен, виголосив промову, в якій між ін. сказано, що на европейському континенті між скитальниками поза урядові канадійські місії працюють теж і приватні місії, між ін. українська, з якими уряд числиться і їх признає. Українська Місії вислана Комітетом Українців Канади.

РІШАЛЬНІ ДНІ У ФРАНЦІЇ

БУРХЛИВЕ ЗАСІДАННЯ ПАРЛЯМЕНТУ. ІНТЕРВЕНЦІЯ ПОЛІЦІЇ. ЗАГРОЗА ГРОМАДЯСЬКОЇ ВІЙНИ ЗБІЛЬШУЄТЬСЯ

Париж, 2 грудня. Напруження у внутрішньо-політичному положенні Франції досягає свого вершка і загрожує кожної хвилини перемінити країну в побоєвище братовбивчої громадянської війни. До далекосяглих своїм значенням насильств дійшло сьогодні в багатьох місцевостях, починаючи від самого парляменту. Національна Асамблея обговорює проєкт покликання під зброю резервістів, що мали б поборювати поширювані комуністами в цілій країні політичні страйки. Комуністичний посол Раул Каляс заявив, що військо в такому випадку повинно відмовити урядові послуху. Предсідник Асамблеї, М. Геріот, прикликав комуніста до порядку та зарядив виключити його хвилево з нарад, що Асамблея одобрила. Каляс відмовився опустити залю нарад а інші комуністичні посли, солідаризуючися з ним, окупували приміщення Асамблеї, не залишаючи їх теж після нарад. Тоді покликано Республиканську Ґвардію і вона заставила комуністів залишити залю нарад. Комуністи покинули Борбонський Палац сьогодні в год. 6-тій рано, виходячи головним виходом та співаючи Марсильєзу. Раніше відбулися найбільш бурхливі дебати ,повні лайки і обид збоку комуністів по адресі інших послів. З усіх кінців країни повідомляють про дальші акти насильства, від замахів на потяги починаючи, а на звичайних особистих атаках кінчаючи. Занотовано багато актів саботажу. Поліція викинула страйкарів з електрівні в Парижі, що знову почала робити. В опанованій комуністами Генеральній Конфедерації Праці дійшло до розламу, бо соціялісти відмовилися брати участь в комуністичних страйках. Положення в країні до тої міри загрозливе, що міністер закордонних справ Бідо несподівано покинув конференцію в Лондоні та виїхав до Парижа. Франція переживає найбільш рішальні дні своєї історії.

БЕЗНАДІЙНІСТЬ КОНФЕРЕНЦІЇ В ЛОНДОНІ

Лондон, 1 грудня. Рада закордонних міністрів чотирьох великодержав продовжувала сьогодні свої наради, що позначилися новими суперечностями і непорозуміннями між Советським Союзом та трьома західними союзниками. Єдиною точкою, прийнятою Америкою, Советами і Францією та зі застереженням збоку Англії, була маловажна справа способу голосування на майбутній мировій конференції в справі Німеччини. Совети рішучо відкинули запропонований Францією компроміс в справі Австрії. Дотеперішній перебіг нарад створює повну безнадійність щодо можливости кінцевих результатів.

ІТАЛІЙЦІ ВТОМЛЕНІ КОМУНІСТИЧНИМ РОЗГАРДІЯШОМ

Рим, 1 грудня. Подібно як у Франції, теж італійські комуністи продовжують свою кретину роботу, що мала б довести до громадянської війни в країні. Проте, італійське населення виявляє вже втому від комуністичної аґітки та розгардіяшу і робітники в багатьох місцевостях вже самі відмовляються від комуністичних страйків та продовжують нормальну працю. Комуністи ще скріплюють свою акцію і гостре поготівля в країні продовжується. Зєднання американської середземноморської фльоти заплили до Неаполю, де залишаться, правдоподібно, до 15-го грудня.

„ЛАСКА" СТАЛІНА ДЛЯ ЧЕХІВ

Прага, 1 грудня. Включивши Чехословаччину в свою „сферу впливів" та відгородивши її залізною заслоною від традиційних культурних і господарських звязків зі Заходом, Москва довела цю країну над пропасть господарської руїни. Чехословаччині, яка навіть серед найбільших кріз в Европі була оазою добробуту, сьогодні з ласки Москви загрожує голод. І Сталін зробив їй ще одну „ласку" та замість обіцяних 200,000 тон збіжжя обіцяв послати 400,000 тон. Чеський парлямент ухвалив послати йому за це окрему подяку.

АРАБИ ОРҐАНІЗУЮТЬ БОРОТЬБУ ЗА ПАЛЕСТИНУ

Каїро, Єгипет, 1 грудня. В половині грудня тут мають відбутися наради закордонних міністрів сімох арабських держав, предметом яких буде справа спільної акції всіх арабських країн проти ухваленого О.О.Д. поділу Палестини на дві держави, арабську і жидівську. В Палестині та в усіх інших арабських країнах продовжуються акти насильства проти жидів. Араби заявляють, що не зложать зброї, аж доки не досягнуться мети: одної арабсько-жидівської держави в Палестині.

О.О.Д. „ЗВИВАЄ ПІДПРИЄМСТВО" В НЮ ЙОРКУ

Лейк Соксес, Н. Й., 2 грудня. Після закриття минулої суботи цьогорічної своєї сесії, Генеральна Асамблея О.Д. в Ню Йорку „звиває своє підприємство" на Флошинг Медов ,замикаючи будинки та приміщення. Ще тільки нечисленні делегати залишилися в Ню Йорку, інші вже виїхали.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily).

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
Поодиноке число три центи.		Three cents a copy.	
На рік	$7.00	One year	$7.00
На пів року	$3.75	Six months	$3.75
На три місяці	$2.00	Three months	$2.00
В Джерзі Ситі і Заграницею:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$2.75
Число з понеділка (з англійською Частиною):		Monday's issue (with Ukrainian Weekly):	
На рік	$2.50	One year	$2.50
На пів року	$1.50	Six months	$1 50

Classified Advertising Department, 597—7th Ave., New York 18, N. Y. BRyant 9-0582.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає

Адреса: "SVOBODA." P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ДВА ПОЇЗДИ

Президент Труман відвідав на Юніон Стейшен у Вашинґтоні „Поїзд Свободи", цей самий, який відвідують тисячі інших американців, коли він заїде до їхнього міста, чи сусіднього. З такою самою цікавістю, як й інші, приглядався теж і президент старим писаним документам, гарантуючим людині свободу, включно до Атлянтійського Чартеру, який вже „модерний", бо писаний на машині. Оглянувши їх президент виявив побажання, щоб цим документам приглянувся кожний мешканець цеї країни, як й інших країн, водночас добре застановляючись, на чому спираються влада і лад у Злучених Державах. Це на те, щоб усі памятали, що згідно з тими документами влада Злучених Держав, є за „індивідуальну свободу і за свобідне життя одиниці в такий спосіб, який вона вважає за відповідний, якщо тільки вона живе в згоді зі своїм сусідом". Це є те, казав президент Труман, про що дбає американський уряд і за що він бореться, змагаючи до світового миру. Отже „свобода людини" і „світове замирення", це є як заявив президент Труман, цілі Злучених Держав, до яких вони змагають та які відповідають духові тих славних документів, що їх возить по Америці „Поїзд Свободи".

В цьому самому дні, коли президент Труман оглядав у Вашинґтоні „Поїзд Свободи", заїхав до Филаделфії „Поїзд Дружби" з 202 вагонами харчів, призначених для голодуючої Европи.

Як відомо, цей „Поїзд Дружби" зачав формуватись на північно-західній території. Ніхто не припускав, щоб зі скромної ініціятиви і малого початку повстало щось таке, що зверне на себе ширшу увагу. Це були люди, які не маючи нагоди брати участь в ширшій допомоговій акції, бо постійно в русі (як от залізничники), рішили зложити свою частку й тим заманіфестувати солідарність з тими, що ратують світ від голоду й холоду. Отже це не була ніяка урядова чи державна ініціятива, а „цивільна" і добровільна, якій пішли на зустріч залізничі та корабельні підприємства, не побираючи ніяких оплат за перевіз харчів по Америці, як і за їх доставу до Европи. Нині всі ці, що заповняли перший вагон харчами горді зі свого почину. Гордиться ним ціла Америка, а в Европі пізнають, що ці дари, зложені в так скорому часі масою звичайних людей тоді, коли конгрес радить над більшою допомогою, є найкращим виявом американського доброго серця, американської вдачі, американського характеру.

Хто хоче пізнати і розуміти Америку, хай добре пізнає ці документи, що їх тепер розвозить „Поїзд Свободи", а тоді знатиме, що ця країна є і буде сторожем свободи в себе і в світі, тоді й розумітиме, до якого ладу і миру Америка змагає. Знов „Поїзд Дружби" вказує наглядно, про яку то „агресію" в світі думає американський нарід, коли до нього доходять вісті про голод і нужду.

Панамериканська Українська Конференція

1)

I. ПІДГОТОВКА.

Панамериканською Українською Конференцією (ПАУК) українці американських країн започаткували нову сторінку своєї історії, яка могла б бути записана золотими буквами теж в загальній історії українського народу, якщо встановлена плятформа буде додержана, а винесені рішення будуть здійснені. Бо не словами, хай і „золотими", а тільки ділами пишеться історію. А від слів до діла, звичайно, ще далеко. Проте, ПАУК вже сама по собі була ділом, що коштувало багато труду і зусиль і це вже теж дає деяку запоруку, що й в майбутньому не залишиться тільки на словах. Цю надію скріплює ще більше сам перебіг Конференції, прийняті на ній засади та напрямні дальшої праці, як теж винесені конкретні рішення. Проголошені Відозва і резолюції Конференції вже самі по собі дають уявлення про її характер, основи і цілі, що повністю заслуговують на якнайбільшу увагу та обговорення, що теж думаємо поступово зробити. Але насамперед ще коротко про саму підготовку, організацію та перебіг Конференції, що теж мало свій чималий вплив на загальне життя українців в американськивх країнах, головно на скріплення його організованости.

Конференцію, як відомо, скликано з ініціятиви Українського Конгресового Комітету Америки та Комітету Українців Канади. Відповідне рішення винесено ще на початку року, визначаючи рівночасно дату на „кінець червня". Технічну підготовку Конференції перебрав на себе Український Конгресовий Комітет і це справді треба було багато труду, зусиль і коштів, щоб все довести до успішного висліду. Вже після першої інформативної виміни листів виявилося, що справа не є така проста, як це могло б здаватися. Перш за все, наші брати в Південній Америці ще не мали досить часу і теж натрапляли на всілякі конюнктуральні перешкоди, щоб могти зорганізувати свої центральні представництва в роді УКК, чи КУК. В Бразилії, наприклад, такого представництва взагалі не було і організоване громадське життя обмежувалось головно до Допомогового Комітету. Теж громадські зусилля українців Аргентини, Парагваю та Уругваю зводились головно до допомогової акції українським скитальникам, хоча громадське життя в цих країнах, головно в Аргентині вже досить зрізничковане і сцентралізоване рівночасно.

З признанням треба підкреслити, що українці в південно-американських республиках виявили дуже багато громадської зрілости та розуміння української справи. Негайно після одержання інформації про плян ПАУК, українці в Бразилії поробили відповідні заходи під цим оглядом в себе дома. Створено ініціятивний Комітет і скликано Конгрес, у висліді якого створено — відповідно до обставин — Товариство Прихильників Української Культури, що й являється центральним представництвом бразилійських українців. Підготовка до ПАУК та висилка на неї власних делегатів порушила ціле громадське життя наших братів в Бразилії, даючи їм натхнення та охоту до відповідного перегляду своїх сил та переоцінки свого стану і праці. До ідеї спільного українського фронту на американських континентах бразилійські українці поставились з ентузіязмом і так щиро та сміливо, що це з черги було великою заохотою й для самого УКК докласти ще більше зусиль і ще більше труду, щоб це діло довести до кінця. Ми, українці в американських країнах, досі майже цілком не знали себе, жили своїм власним життям, турбуючись відносно дуже мало про своїх братів-сусідів. ПАУК можна вважати справді переломовою під цим оглядом. Що ми знали досі, наприкланд, про українців в Бразилії? Дуже мало. Тому теж виголошені на Конференції доклади на цю тему, виголошені бразилійсько - українськими представниками, слухалося майже як казку. Всі ці матеріяли будуть поступово опубліковані і широкий загал матиме можність з ними познайомитись. А сама постава і поведінка наших бразилійських гостей підчас Конференції була така гідна і річева, їх слова були до тої міри пройняті найчистішим ідеалізмом та бажанням допомогти Україні, допомогти спільно, обєднано, допомогти за всяку ціну, що українському громадянству в Бразилії справді можна зложити найкращі гратуляції за таких провідників і представників. Українцям в Бразилії та їх представникам належиться велике признання, бо вони дали великий вклад в зорганізування Конференції взагалі та в її успіх зокрема.

Дещо складніше малася справа з Обєднаним Комітетом Українців Аргентини, Парагваю та Уругваю. Насамперед довелося довго ждати, заки він взагалі відгукнувся на пропозиції УКК в справі ПАУК. Вкінці відгукнувся, але зайнятий всеціло допомоговою акцією, виявив тільки свою солідарність з думкою панамериканського українського фронту, даючи свої повновласті на Конференцію особам, що проживають в ЗДА, що диктувалося головно великими коштами подорожі з Аргентини. УКК обстоював висилку делегатів, бо тут не йшло про „мандат" чи повновласть, але насамперед про думку, про активну і безпосередню співпрацю в оформленні ідеї української американської спільноти. Після довшої виміни кореспонденції пощастило усунути теж і ці матеріяльні перешкоди, якими було подиктоване становище наших братів в Аргентині і досягнено цього головно завдяки ідеалізмові та жертвенності таких меценатів українського громадського життя в Аргентині, яким є без сумніву п. Іван Григоращук, голова місцевого Українського Допомогового Комітету, що приїхав на Конференцію на власний кошт. Це в перспективі загальної справи могло б здаватися „дрібницею", але нею воно в жодному разі не є і воно з черги ставить ще в кращому світлі саму Конференцію та розуміння її завдань з боку тих, що її творили. В міжчасі теж і в Аргентині відбувся Український Національний Конгрес, що з черги не було без впливу плянованої ПАУК та що матиме своє значення для дальшого розвитку громадської праці і організованости українців в трьох південно-американських республиках. Їх представник на ПАУК виявив той самий ідеалізм, ту саму відданість українській справі та це велике бажання допомогти їй, що правило за головну мету теж представникам з Бразилії. Аргентинські українці заслуговують на те саме велике признання за успіх Конференції, бо й їх заслуга в цьому не менша від заслуг інших представництв.

Підготовка до ПАУК не обійшлася без відповідного впливу й на краєву діяльність Українського Конгресового Комітету та Комітету Українців Канади. Перш за все, ці два Комітети самі між собою мусіли узгіднювати всі справи, мусіли бути в постійному звязку і спільно вирішувати всі основні проблеми. З черги треба було вдержувати відповідний звязок вже не тільки з членами Комітетів, але й з їх виборцями, отже делегатами на Конгрес. Треба було вислухати і взяти до уваги думку всіх, щоби самій Конференції справді надати якнайширшу базу і щоби вона була справді Конференцією українців американських країн, а не тільки їх делегатів.

Треба ствердити, що Комітет Українців Канади щиро і віддано співпрацював з УКК в загальній підготовці ПАУ Конференції і його вклад в підготовку та оформлення самої Конференції, від ініціятиви починаючи а на кінцевих вислідах кінчаючи, був в багатьох випадках рішальний.

Ми були б несправедливі, якщо не згадали б, що головний труд в підготовці Конференції лежав на плечах Українського Конгресового Комітету. Конференція була скликана і відбулася, але скільки труду це коштувало УКК, скільки довгих засідань відбулося, скільки листів, телеграм і телефонів, то — як кажуть — один Бог відає. Проте, без загального щирого бажання, без співпраці та щирої піддержки і без загального зрозуміння потреби і ваги цеї Конференції для загальної української справи, що їх виявили українські громади та їх центральні представництва усіх заступлених на Конференції американських країн, були б на ніщо не здалися і труди та зусилля УККомітету. Тому стверджуємо, що сама Конференція, встановлені на ній напрямні та винесені рішення не були ані виключною ініціятивою чи пляном будьякого одного Комітету, чи групи людей. Навпаки, їх можна оправдано вважати органічним оформленням та конкретним виявом задушевних бажань, ідей та праці і змагань всіх українців на обох американських континентах, „від північних прерій Канади аж до південних степів Аргентини" — як це поетично сказано в проклямації ПАУК. Це теж оправдує якнайкращі сподівання на майбутнє.

Скитальці в небезпеці

Останніми днями ми свідками подій, що повинні звернути увагу кожного. кому дорога доля скитальців. Іде про справу, яку порушив, між іншим інж. Андрієвський (Бельгія), промовляючи на нюйорській Маніфестації в дні 23 м. м. Він сказав, що перша оборонна лінія української справи в Европі (українська політична еміграція) може в надходячих подіях хаосу впасти. Це значить, що є можливість цілковитого винищення скитальців, колиб Москва запанувала над рештою Европи.

Знова Ню Йорк Гералд Трибюн з 25 м. м. подав, що понад дві тисячі українців у вересні та жовтні вернулись з американської зони в Німеччині домів.

Про загальнополітичне положення в Европі, яке стало основою вислову інж. Андрієвського не збираюсь писати, бо його вияснює кожного дня преса. Зате треба звернути пильну увагу на це, що більше як два тисячі українців, котрі користали досі з допомоги УНРРА і ІРО, виїхали домів. Що це значить, що люди, визволені американською армією, ждучи два з половиною років, щоб зажити мирним життям, вкінці рішили їхати домів. Таке рішення спричинене цілком певно розпукою та безвиглядністю становища.

Багато скитальців записалося на виїзд в Аргентину, та нема транспортової можливости й вони залишаються далі на місцях. Для молодих і здорових є можливість виемігрування до Франції, та політичне положення у нутрі цієї держави не сприятливе. Скитальцям дошкулює тепер недостаточне прохарчування як і брак обуви та одежі. Врятувати тих людей зможуть хіба Злучені Держави та Канада, якщо перейде в конгресі законопроект Стратона, тоді буде надія, що дістанесь до Злучених Держав більше число наших скитальців. Тому як той, що знає трагічне життя наших людей на скитальщині, звертаюсь до тих, які мають рідних в Европі між скитальцями, а досі не післали їм ще афідевітів, щоб це негайно зробили. Це остання пора, щоб рятувати тих, яких ще можна рятувати.

Прибувши зі скитальщини на вільну землю Вашинґтона вважаю своїм першим обовязком звернути на цю пекучу справу увагу українців в Америці та просити їх рятувати своїх рідних висилкою афідевітів. Положення наших скитальців в Европі є справді критичне, як під політичним, так і матеріяльним оглядом.

В. Жан.

„Не мала баба клопоту"

Переміна валюти в Австрії.

Безперечно, що основою господарства в даній державі є її добра й вартісна валюта, що зі свого боку стоїть у залежности від правильного розвитку продукції та природних цінностей краю. Очевидно, що сила валюти слабшає, якщо головною продукцією держави є сама... валюта та ще й паперова. Правда, папір в Австрії дорогий і за ним є великий попит. Навіть час до часу погрожують страйком видавництва часописів з приводу недостачі паперу. Але попит за папером і слаба його подажа вартості валюти на жаль не збільшує.

Поважна кількість банкнотів в Австрії (поверх 27 міліярдів) не відповідає її багацтву. Тому держава мусіла підвищити ціни навіть на харчеві продукти і ставки платень як урядничого персоналу, так і робітників, а на це треба було знов надрукувати деяку кількість банкнотів. Тепер дорахувався уряд, що треба би відібрати якусь кількість банкнотів від своїх громадян, а тоді вартість гроша нібито зросте. І уряд рішив відібрати 2/3 й залишити тільки 1/3, щоб залишити банкнотів тільки на 9 міліярдів.

Від часу до часу продиралися вістки з таємних нарад про такий намір уряду. Тоді зривалася буря у громадській опінії, вважаючи таку реформу господарства просто грабіжжю людського майна. Вже в 1946 р. переміняла Австрія попітлерівську валюту на шілінги, виплачуючи тільки невисокі ставки, а решту затримала в банках, які мали право виплачувати власникам найбільше по 150 шіл. місячно при доказаній конечній потребі. Розійшлися поголоски, що уряд хоче скреслити ті задержані лишки ощадників. Піднявся у громаді крик, що цей намір ударяє найбідніших.

Уряд нараджувався про свої плани з прихильниками такої реформи, яким певно пообіцяв не допустити до їхнього особистого покривдження. І ті, що були в плянi уряду втаємничені, почали масово вкладати свою готівку як ощадности до банків. Це звернуло увагу демократичних часописів і вони вдарили на сполох, що якісь близькі затії плянуються на людську власність. Уряд проголошував спростування тих неправдивих поголосок, а навіть 17. листопада

(Докінчення на 3 стор.).

МИКОЛА ХВИЛЬОВИЙ

ВАЛЬДШНЕПИ

(Роман)

27)

— Подякуй моєму характерові! — сказала вона й подала свою руку для поцілунку.

Обличчя лінґвістові взялося червоною фарбою. Він мільйон разів дякує і запевняє, що більш ніколи й не подумає кричати на тьотю Клаву. Він крикнув, їйбогу, ненавмисне, і його спровокував ніхто інший, як Карамазов. За якісь три дні цього чудака й пізнати не можна. Він якось змарнів, і очі йому заблищали, безперечно, хоробливим блиском. Коли Вовчик спитав приятеля, що з ним, той одверто заявив йому, що закохався в Аґлаю і закохався якось так надзвичайно. Словом, „щось почалось". Вовчик як міг заспокоював його, але хіба божевільного заспокоїш?...

Він приблизно так заспокоював: Ну, як це легенький флірт із випадковою жінкою та ще й за такий короткий термін може перетворитись несподівано в серйозну драму? Звичайно, Аґлая — цікава дівчина, звичайно, Карамазов неврівноважена натура, але все таки це ж занадто. Тільки винятковий процес у безперечно хворій психіці може так підкузьмити людину.

— Саме це ти й говорив йому? — спитала тьотя Клава.

— А що ж я міг говорити йому. Я взагалі не маю здібностей для такої невдячної ролі.

— А коли не маєш, — з обуренням промовила жінка, — то не треба й брати її на себе. Хто тобі намолов, що це легенький флірт? Чого ти розписуєшся за Дмитрія?... Чи може ти найнявся до Ганни за адвоката? Коли так, то можеш іти од мене.

Ах, Боже мій! Вовчику все таки рішуче не везе. Він якось недоречі говорить. Особливо йому не везе з жінками. Лінґвіст схоплює руку тьоті Клави й, оглядаючись, (щоб не побачив Євгеній Валентович), цілує цю руку пять, десять, двадцять разів. Тоді тьотя Клава викидає з рота пищик і пропонує піти до Аґлаї і поговорити з нею. По суті — це ж справа не її, а її племінниці, і, значить, розмовляти треба з племінницею. Тьотя Клава зараз піде в кімнату й покличе Аґлаю, а товариш Вовчик мусить прямувати до жерделевого саду й там полежати в гамаці. Коли він не хоче зустрічатись із її чоловіком, йому слід перелізти паркан, бо Євгеній Валентович працює біля вікна, і, значить, пройти не поміченим не можна.

— Тоді я краще перелізу через паркан, — враз погодився лінґвіст і, покликавши свого ловерака, пішов від хвіртки.

Стояв прекрасний південний вечір. І сьогодні перегукувались ті ж самі, що й кожного дня, занесені з Росії невгамовні гармошки. По всіх кінцях городка дівчата співали зовсім не аранжованих і все таки надзвичайних народніх пісень.

У голубому небі прорізались зорі і з ріки зайчиком плигав тендітний і легкий вітерець. Коли товариш Вовчик, перекинувши через тин свого сетера, пішов до гамака, там уже сиділа Аґлая.

— Ну, так що ти хотів мені сказати? — зустріла вона його запитанням.

— Я, власне, нічого не думав говорити, несміливо почав лінґвіст, сідаючи на траву. — Мені наказала тьотя Клава порадитись із тобою з приводу Дмитрія.

— Я тебе слухаю.

Товариш Вовчик замявся. І справді: що він скаже Аґлаї? може і їй він скаже не до речі — і тоді нова неприємність. Але не можна й мовчки: коли й далі Дмитрій буде викидати таких коників, то полювання — пиши пропало! І лінґвіст, плутаючись, починає говорити. І кінчає він тим, що Аґлая мусить побачитись із Карамазовим.

— Ти так гадаєш? — спитала дівчина й серйозним поглядом подивилась на свого співбесідника.

— Коли правду говорити, я нічого не гадаю. Але мені здається, що Дмитрій захворів, і ти можеш допомогти йому... хоч би тим, що будеш зустрічатися з ним.

— На твій погляд він не закохався в мене, а просто захворів?

— Нічого я в цих справах не розумію, — занервувався товариш Вовчик. — Але думаю — так.

— А я от думаю інакше, — самовпевнено сказала Аґлая. — Я думаю, що він і захворів і закохався. Але захворів саме тому, що закохався в мене. Коли хочеш, я докажу це тобі хоч завтра. Завтра зустрінусь — і ніякої хвороби не буде. Ти віриш?

(Дальше буде).

ШАНОВНІ УРЯДНИКИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ! ЧИ ВАШ ВІДДІЛ ПРИДБАВ УЖЕ ЦЕ ЧИСЛО ЧЛЕНІВ, ЯКЕ БУЛО ПОДАНЕ В ЛИСТІ, ЩО ВИ ЙОГО ДІСТАЛИ В СЕРПНІ ЦЬОГО РОКУ? ЯКЩО НІ, ТО ВІЗЬМІТЬСЯ ЗАРАЗ ДО ПРАЦІ, БО ДО ЗАКІНЧЕННЯ КАМПАНІЇ ЗА ЗБІЛЬШЕННЯ СОЮЗУ ДО 50 ТИСЯЧ ЛИШАЄТЬСЯ ВЖЕ ТІЛЬКИ ОДИН МІСЯЦЬ! ТОМУ ВИКОРИСТАЙТЕ ЦЕЙ МІСЯЦЬ НА ПРАЦЮ ДЛЯ СОЮЗУ, ПАМЯТАЮЧИ, ЩО УСПІХ ТЕПЕРІШНЬОЇ КАМПАНІЇ ЗАЛЕЖИТЬ ВІД ВАС, ТА ЩО ВСЯ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ВИСЛІД ЦЕЇ КАМПАНІЇ БУДЕ ТЯЖІТИ НА ВАС ТАК ДОВГО, ПОКИ НЕ ПОДБАЄТЕ, ЩОБ ВАШ ВІДДІЛ ВИПОВНИВ ЦЮ КВОТУ НОВИХ ЧЛЕНІВ, ЯКА БУЛА ЙОМУ ПРИЗНАЧЕНА.

Що писала "Свобода" тому 40 років?

28. листопада 1907 р.

БЕЗДРОТНИЙ ТЕЛЕГРАФ З АМЕРИКИ ДО ЕВРОПИ.

Сполука Европи з Америкою при допомозі бездротного телеграфу стала дійсністю. Від довшого часу Марконі займався цією справою, уладивши одну стацію в Ґалвей, а західнім березі Ірландії, а другу в Ґлейс, у Новій Скотії, в Канаді. Зпочатку передавав Марконі бездротні телеграми з берега на кораблі, а з кораблів до другого берега. Щоби переслати депешу просто з берега до берега, треба було значно збільшити промінь ділання висилаючого приладу. У січні б. р. можна вже було вислати депешу з Парижа до Берліна, а тепер уже можна висилати з Америки до Европи. Бездротні телеграми будуть далеко дешевші ніж висилані каблем.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ.

Український семинар у Брендоні, в Канаді, не розпочав ще науки з днем 10. листопада, як було оповіщено з тої причини, що будинок, де має бути приміщена школа, ще не цілком упорядкований. За пару днів наука почнеться напевно. — У місцевості Ботлер, у стейті Пенсилвенія, основали українці читальню „Просвіти" 17. листопада. Першого дня вписалося 40 членів. До уряду вибрані: О. В. Туткович, предс.; І. Малецький, заст.; Іван Бунґа, касієр; Іван Чернецький, бібліотекар, Д. Вархоляк, секр.; М. Медвідь і П. Корпан, заступники виділових.

5. грудня 1907 р.

УКРАЇНСЬКА МОВА В НАРОДНІХ ШКОЛАХ НА УКРАЇНІ.

До „Ради" телеграфують з Петербурга, що учебний комітет при Святішім Синоді рішив завести в церковно-парафіяльних школах, які остають під його управою, український буквар і аритметику з українською викладовою мовою.

ОСОБИСТІ ВІСТІ.

Дня 26. листопада в парафіяльній церкві св. Юрія в Ню Йорку відбулося вінчання Антона Цурковського, редактора „Свободи", з Марією Красіцькою. Церковної церемонії довершив о. А. Улицький. — Катерина Корнат, жінка Якова Корната, члена від. 108 У. Н. Союзу в Ню Йорку, померла 1. листопада б. р. — Парафію при церкві в Менчестер, Ню Гемшир, обняв з доручення єпископа о. В. Винярський, звісний ще в старому краю патріот і організатор Скалатського повіту.

„Не мала баба клопоту"

(Докінчення зі стор. 2-гої)

загрозив міністер внутрішніх справ репресіями проти часописів, що нібито надуживають демократичних свобід і розсівають замішання серед населення. Нарід обурений на „пльоткарські" часописи. Справа стала так спішною, що на другий день, себто 19. листопада, уряд предложив міністерський проект парляментові, який і ухвалив реформу того самого дня о пів 12. години в ночі.

Важніші австрійські закони залежать від одноголосного одобрення Аліянтської Ради, яка здається була вже наперед дала його в тій справі австрійському кабінетові.

Тимчасом — щось сталося нового. Проти реформи голосував одинокий комуністичний австрійський міністер уже на раді міністрів і з того приводу виступив з кабінету. Комуністичні посли голосували в парляменті теж проти реформи. А тепер побоюються, що один член Аліянтської Ради не погодиться на неї. На основі норм Аліянтської Ради австрійський закон може ввійти в силу щойно після 37 днів, якщо нема однозгідности в Аліянтській Раді. Здавалось би, що нічого не сталося: не буде закон обовязувати від зараз, та буде обовязувати за 37 днів. Але знова біда. Большевицька окупація має свій державний банк у Відні, який — кажуть — зовсім не рахується з вимогами австрійського уряду. Вчора принесли часописі вістку, що цей банк буде вимінювати шілінги всім від нього залежним 1 за 1, коли закон постановляє, що виміна має бути 3 за 1. Тоді напевно велика частина гроша з західньої Австрії попливе до виміни на схід. І що тоді зискала б держава!

А як реагує нарід? Всьо налякане й розсерджене на уряд. Комуністи виступають з протестаційними вічами. Люди кидаються на крамниці й викуповують за високі гроші всяке сміття, щоб тільки збутися гроша, що немов пече в руку. Крамничники або закривають торговлі, або ховають товар. Бо що з того, що він уторгує, коли вторговане буде мусіти виміняти 3 за 1? Всюди попід крамницями стоять цілі маси народу, навіть до... книгарень мусять впускати по черзі. Уряд грозить репресіями крамничникам, якщо вони не будуть нормально продавати товару, а часописі зо свого боку перестерігають, щоб не видавати гроша легкодушно, бо „що буде, коли б так з якихсь причин реформа валюти не ввійшла в життя!"

Значить, і така можливість існує.

Безперечно, що плянована реформа бє дуже діймаючо по наших скитальцях і їхніх установах. Кожний скиталець недоїдав, стараючись щось задержати на прикру годину, на наглячі випадки. Деякі визбувалися своїх вартісних річей, щоб мати на час, коли треба буде виїхати відти.

Установи мають зобовязання супроти своїх працівників, дорожать кожним грошем, рахують, складають проекти видатків, а тепер нараз маєш: всьо шкереберть, 3 за один. Кожний стає нараз жебраком. Немає що таїти, що дехто й з наших кидає в останній хвилині гріш, де може, щоб його збутися. Коли б так треба було підождати 31 днів на важність закону, то хаос у державі ще збільшиться. Хіба, що уряд розважив би можливості на сході й відступив від своїх намірів про таку реформу.

23. 11. 1947.

Критичний час в світі для дітей

Коли УНРРА була примушена закінчити свою діяльність, уряд тої організації висловився за тим, що бодай для дітей треба продовжувати допомогову акцію в міжнароднім розмірі. На конференції в Женеві, в 1946 році УНРРА подала внесок, щоби Обєднані Держави створили Міжнародний Фонд Допомоги Дітям. Після грунтовних обоговорювань Загальна Асамблея одноголосно ухвалила заснувати такий фонд. Було вибрано виконавчу раду, що заступала 28 держав.

В січні 1947 року генеральний секретар Обєднаних Держав, Тригви Лі, розіслав до держав-членів заклик жертвувати на Міжнародний Фонд Допомоги Дітям, зясовуючи потреби, спосіб праці та характер організації. В меморандумі, що вислано разом з закликом, Т. Лі зазначив: „Всі проекти і пляни залишаться пустими словами, оскільки Фонд не матиме коштів для своїх операцій". В той час Фонд міг рахувати тільки на яких $550,000, що їх обіцяла УНРРА.

В березні виконавча рада заявила, що можна почати діяльність тільки тоді, коли дістане запевнення на фінансову підтримку. Проте, від того часу Фонд вже дістав деякі гроші і в серпні місяці вислано з Ню Йорку першу посилку. Вислано до Австрії, Греції, Італії та Югославії три мільйони фунтів висушеного молока.

Видатки за це молоко було заплачено з тих $550,000, що дала УНРРА по закінченню своїх операцій в Европі та в Азії. Ці гроші УНРРА зібрала в Злучених Державах на весні 1946 року; давали пожертви також приватні організації та окремі особи.

На початку вересня цього року було післано з Квебеку один мільйон фунтів мясних виробів для польських дітей. Того самого місяця вислано риблячий товщ з Норвегії до Китаю.

До цього часу УНРРА передала на Міжнародний Фонд Допомоги Дітям 5 мільйонів долярів. Крім того Фонд має деякі гроші з державних джерел. Перший внесок від уряду було зроблено урядом Злучених Держав — 15 мільйонів долярів, з 40 мільйонів, що ця держава погоджується дати на ту ціль (остаточна сума залежатиме від того скільки дадуть уряди інших держав на той Фонд). Зараз після того Канада дала 5 мільйонів долярів. Інші країни також подали свої вкладки, серед них Чехословаччина, Франція, Люксембург, Норвегія. Деякі інші країни заявили, що вони також дадуть свої вкладки.

Початковий плян праці Фонду був затверджений минулого червня. Згідно з тим пляном мало бути розділено 58 мільйонів фунтів продуктів та інших річей між потребуючими дітьми в 13 країнах зруйнованих війною. Цей плян базувався на тих засобах, що Фонд вже мав до розпорядження, або надіявся скоро мати.

Спочатку Фонд поставив своїм завданням заопікуватися принаймні 20,000,000 малих дітей та підростків в знищених війною країнах. Намічено було бюджет $450,000,000 на перший рік. Але вже в жовтні виявилося, що грошей, які були на той час, заледве вистарчить на денний приділ конче потрібних продуктів тільки для 4,155,000 дітей. (Припускають, що в самій тільки Европі яких 30,000,000 дітей потребують негайної допомоги, а в Азії майже вдвічі більше.)

Тепер плянується в Обєднаних Державах нова акція на рятовання дітей світу. Честер А. Бовлес — колишній голова Бюра Контролі Цін — призначений головою Міжнародного Дорадчого Комітету при О.Д. Мають бути створені народні комітети по цілім світі ...видані заклики до населення всіх країн аби жертвували скільки зможуть. Але на це піде чимало часу, а потреба некуча і негайна. Тому виникає питання: як тому зарадити?

Загальна Рада.

Українські співаки-скитальці в Бразилії

(Український концерт у Куритибі).

В дні 4. жовтня 1947 р. скромна домівка Хліборобсько-Освітного Союзу в Куритибі виповнена була по береги. Зійшлися чисельно ті, що далеко від Рідного Краю мали щастя бути слухачами мистецького концерту українських пісень, арій і дуетів.

Двоє молодих, талановитих оперових співаків, пані Ія Мацюк і п. Любомир Мацюк, — при акомпаніяменті проф. О. Габрусевича — принесли Українській Громаді в Куритибі не лише багато мистецької насолоди, але, в першу чергу, принесли свіжий подув рідних піль, шум рідних річок та полет вітру з рідних українських лісів.

Атмосфера, в якій пройшов цілий вечір, — перший їх виступ по прибутті з Европи, була виразним доказом того, що наша рідна пісня була й буде тим, що лучить нас усіх: тою силою, яка не дозволить нікому з українців, як довго і серед яких тяжких обставин він не жив би, — не дозволить забути Рідного Краю, його красу, Рідне Слово та Пісню, яку „матуся співала!"

Плили звуки милозвучного ліричного тенора п. Любомира, захоплювали та полонили українські серця слухачів, тому й не диво, що саля не дозволила йому зійти зі сцени по стрілецькому романсі „Колись дівчино мила" — без наддатку. І п. Любко додатково заспівав свою пісню „Мамо..!", яка не одному стиснула серце за рідною мамою, що там, далеко, сама опущена жде...

Пані Ія, чистими високими звуками та влучною інтерпретацією, знайшла повне признання і зрозуміння, не лише в українців, яким вже самий зміст пісень промовив до глибини почувань, але і в присутніх чужинців-бразилійців.

В другій частині концерту наші молоді співаки до решти завоювали серця присутніх дуетами з оперет „Циганський барон" та з нашого невмирущого „Запорожця за Дунаєм". На закінчення прийшлося їм повторити... „підем серце в Рідний Край" і пісня та була, немов би символом і змістом цілого концерту наших молодих співаків!

М. Г.

ДЛЯ КРАЩОГО ЗАВТРА КУПУЙТЕ БОНДИ ПЕРЕМОГИ

Д-р Роман Осінчук.

Гарячка й її значіння для здоровя.

Гарячка це один прекрасний і доцільний засіб охорони здоровя людини. Людина належить до цих теплокровних, у яких є постійна температура тіла в різних умовинах, незалежно від цього чи температура окруження є вища, чи нижча, як температура людського тіла. Цю постійність температури тіла людський організм завдячує дуже складним механізмам чи регуляторам, які є звязані з продукцією і відданням тепла. А ці внутрішні регулятори є знова повязані з незвичайно складною машиною людського тіла, а це з обміном речовин чи, як називають, з внутрішним метаболізмом.

Продукція тепла й його віддавання на зовні є завжди у постійній рівновазі і то такій докладній, як терезки найкращої ваги. Людський організм вічно продукує тепло при перерібці всяких хемічних речовин, що ми їх одержуємо з їжою. У людськім тілі горить вічний огонь, як горів колись, згідно з віруванням грецького народу на горі Олімпі. І цей вогонь дає життя, бо людські клітини для своєї праці й життя вимагають нормальної температури тіла. Тепло це та енергія, завдяки якій людина може виконувати свою працю. Нормальна температура це рівнож показчик здоровя. Всякі регулятори тепла, що співпрацюють зі собою у найкращій згоді й гармонії, крім цього мають свого володаря, що захований далеко у мізку, який кермує і гармонізує їхню діяльність. Коли людина находиться серед зимна, негайно відчуває легкі дрожики поза шкуру та дістає так звану гусячу шкірку. Це діється наслідком скорчу переферних дрібних кровних судин та скорчу самої шкури, а це знова зменшує до півної міри її поверхню, а тим самим зменшує площу парування поту. Коли ж гарячо на дворі, або ми закутаємося затепло, наступає розширення судин, вигладження дрібненьких зморщок шкури, збільшення площі парування поту й тоді неоднократно піт прямо кроплями ллеться. Паруючи зі шкури зуживає тепло та охолоджує її. Це саме найкраще спостерігати можна в такі дні, як тепер, а це переходові дні між осінню й зимою, коли є найбільше змін температури в нашому окруженні.

Нормальна температура тіла міряна американським термометром в устах виносить 98,6° F (Фаренгайта). Вже найменші забурення людського здоровя, хочби звичайний катар (чи як ту звуть колд) позначуються захитанням цієї норми. Звишка температури є постійним обявом хочби найменшої інфекції. Це є ця воєнна сурма, що кличе організм до оборони перед напасником. Розуміється, що часто ще є цілий ряд інших обявів, які сигналізують хворобу. І в такому випадку стає кожному ясно, що з ним не є все в порядку. Але всежтаки є багато таких хворобових забурень, де звишка температури є довго одиноким обявом і тоді дуже часто людина на цей сигнал не звертає належної уваги. Нераз маленькі пополудневі звишки температури, яких люди густочасто навіть не відчувають, є одиноким обявом туберкульози, що випереджує на кілька тижнів всякі другі зміни, які можна щойно пізніше ствердити, хочби найдокладнішим досліджениям. Подібні малі зміни температури можуть сигналізувати багато других хворіль, як хворобу Банга, що відносно часто виступає тут в Америці в наслідках пиття не пастеризованого молока, запалення мігдаликів, змін в корінях зубів, хворобу щитовидної залози (тироїд гленд), і т. п. Всі ці хвороби в своїх наслідках є поважні.

Тому ніколи не можна занедбувати такого важного обяву, як звишка температури людського тіла, бо це є дуже часто показчик якогось захворіння. Гарячка це незвичайно важний чинник людського здоровля.

АТАКУЄ СОВЄТСЬКУ ТИРАНІЮ.— ЦеВилйем С. Булит, бувший американський амбасаіор до Совєтів та Франції, відомий русофіл і совєтофіл, став тепер одним із найзавзятіших ворогів Росії. Тепер постійно говорить про Росію як про „грабіжницьку, тоталітарну теранію".

З ЖИТТЯ ГРОМАД і ОРГАНІЗАЦІЙ

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА.

Як далі посилити допомогову акцію?

Дня 14. листопада відбулись збори Допомогового Комітету, щоб обговорити Тег-Дей, а набутий досвід використати на будуче. Запрошені були крім постійних членів Допомогового Комітету усі ці, що працювали підчас Тег-Дей. Явилось поважне число учасників.

З дискусій і критики вийшло, що найбільша вина спадає не на американську пресу і радіо, які не виповнили усього цього, що приобіцяли, але таки на самих українців, на цих, що обіцяли помогти у праці, а не явились, щоб свій обовязок виконати.

Як можна вимагати якоїсь ласки, чи прихильности від чужих, яких ця справа ані болить ані свербить, коли ми самі свого обовязку не виповнюємо? Особливо нема тут оправдання для різних організацій жіночих і чоловічих, від яких можна було вимагати більшої карности і розуміння громадської кооперації ніж від незорганізованих людей. Яка ж тоді їх ціль існування, коли не можна покликатись на них у таких ділах загальногромадського характеру, який був Тег Дей.

Зате усім цим збирачам, які працювали не зважаючи на холод, неприхильне відношення чи інші перешкоди, належиться признання, як дійсним патріотам. Рівнож заслугує на подяку комітет бизнесменів за їх труд і час, який посвятили, щоб зібрати $3,300 з нагоди цього дня.

Після основного обговорення минулої імпрези прийшли під дискусію проєкти дальшої праці для помочі скитальцям. У звязку з проголошеною кампанією ЗУАДоп. Комітету за зібранням $250,000, рішено збірку продовжати у такім самім порядку, який був на Тег Дей. Це значить, що мають переводити її підкомітети по дільницях серед українців, ходячи від хати до хати, від родини до родини. Вправді є люди, що зложили свої жертви і то щедрі, але є ще дуже багато, які нічого або дуже мало дали. Тепер на них черга.

З огляду, що до такої праці треба багато людей і що в обличі непевного завтра потреба ширшого всегромадського Допомогового Комітету є конечна, рішено інкорпорувати усіх приявних на зборах, бизнесменів і всіх охотників до праці у ньому. Також рішено ще раз звернутись до різних організацій і клюбів з проханням делегувати представників, які б постійно приходили на збори Доп. Комітету та передавали відомості, як іде у них допомогова акція

Тому, що наближається Різдво, а з ним і традиційна коляда, Доп. Комітет звертається з проханням до всіх організацій, які її переводять, щоб цьогорічна коляда пішла в цілости на поміч скитальцям.

Рятуймо їх, поки є ще кого ратувати, поділім з ними проскурку, як ділимось нею при вечері зі своєю родиною. Бо між ними є таки наша і то дуже близька родина, памятаймо про неї кожного разу, а тимбільше підчас святочної веселости.

Жертвуючи коляду на скитальців, ми не тільки улекшуємо їх недолю, але причиняємось до виповнення міжнародних зобовязань, які ЗУАДКомітет взяв на себе, підписуючи умову з ІРО. Комітет взяв зобовязання в нашім імені й ми мусимо їх виповнити, бо інакше дамо самі собі лихе свідоцтво політичної і національної незрілости.

Збори протягнулись до пізна. Кожний мав нагоду виговоритись, дістати вияснення від д-ра Ґалана на різні сплетні, кидані ворогами між людей для підривання допомогової акції.

В усіх дискусіях слідний був тяг до громадської єдности і скерування праці в одно русло. Учасники розходились в добрім настрою з постановою прислужитись після своїх сил для допомоги жертвам червоної тиранії.

Наступні збори відбудуться 7. грудня.

Олена Штогрин.

Шукають своїх рідних

УВАГА: Пишучи до Укр. Допом. Комітету, просимо зпочатку листа подати, в якій групі і під яким числом є дана особа.

ГРУПА — ЛИСТИ ДО:

12,491 Коваль Теклі з Підкаміня, Околіт Андрія і Марії з с. Панківці, Чамлій Степана з с. Накваша від Вільшинська Каролини.

12,492 Киціпак Йосифа з с. Сянки (Турка) від Ґавдан Семена.

12,493 Упораний-Упораних Йосифа і Осипа в Канаді від Федьковський Дмитра.

12,494 Данилюк Івана, Василя і Григорія від Данко Бронислави зам. Гудима з с. Сторожинця (Буковина).

12,495 Діблей Леси з с. Вувчениць від Андрусяк Івана зі Станиславова.

12,496 Осович (чи Госович) Степана від брата Госович Івана.

12,497 До вуйків Блідий Петра і Михайла з с. Бубля (Перемишль) від Ґес (Гес) Василя з с. Комарович (Добромиль).

12,498 Дубас Андрія, Івана, Анни і Йосифа з с. Виписки (Перемишль) від інж. Долинський Романа.

12,499 Полюга Володимира з с.Пятниці (Перемишль) від сестри Полюга Марії.

12,500 До тети з дому Феськів Анни з с. Манаїв (Зборів) від Феськів Ярослава.

12,501 До рідних і знайомих з Яричова Старого від Ткач Якова.

12,502 До земляків Колодіївки-Добрівляни просить відізватися Шепарович Юрій інж.

12,503 Карабин Василя і Миколи з с. Пужники (Товмач) від брата Карабин Михайла.

12,504 Федик Антона брата Беднарчук Михайла, Савіцький Степана, Кавка Антона всі з Рогатина від Федик Михайла.

12,505 Лепкова Ольги (з дому Іванчук) ур. в Мражниці (Дрогобич) від шкільної тов. Енгельбрехт Ольги.

12,506 Попович Володимира з с. Гологір (Золочів) від Попович Володимира.

12,507 Сушко Короля з Сокаля в Канаді від Сушко Володимира с. Василя.

12,508 Матишак Ядвіги тітки або її сина Романа (пол. націо.) від Кухарик Володислави ур. в Пиздрах (Каліш).

Голоситись на адресу:

United Ukrainian American Relief Committee
P. O. Box 1661, Philadelphia 5, Pa.

В запитах просимо конечно подавати групу і число.

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА

Дня 18. листопада 1947 року помер у 59 році життя

СТЕФАН СЕМЕНЮК,

член Тов. ім. Дмитра Вітовського, від. 301 У.Н.Союзу в Шікаго, Ілл.

Покійний походив зі села Нимелів, повіт Радехів, Зах. Україна. Вступив до Союзу 1915 р. Полишив у смутку жену Анну і 3 синів: Григорія, Василя і Володимира.

Похорон відбувся 22. листопада з укр. прав. церкви св. Володимира при Овклей і Кортез на Елмвуд цвинтар при участи родини, знайомих і членів oТв. — В. И. П.! В. С. Риза, секр.

ПОШУКУВАННЯ

ЕВА ЛИКТЕЙ пошукує СИНА її брата ІВАНА КАМІНЕЦЬКОГО, з села Залуже, повіт Любачів, перебуває десь в Німеччині, правдоподібно в англійській зоні. Зголошення слати:

PETER LYKTEY,
458 Columbia St., Utica 2, N. Y., U. S. A.

Прошу МИХАЙЛА ПОПЕЛЯ-ОЛЕСЬКОВИЧА з Кульчиць, пов. Самбір, або його дітей о подання своєї адреси. (Маю лист від братанича).

JOHN K. CMAYLO,
R. 3, Oneida, N. Y.

ВАСИЛЯ ДУТКІВ з села Биличі, повіт Самбір, пошукує

WASYL NOWAK,
Munchen 60, Freisingerlandstr. 35, U. S. A. Zone, Germany.

КУХАРСЬКИЙ ПЕТРО зі села Воробіїька, пов. Тернопіль, пошукує свою сестру АГАФІЮ ЖУК замуж. ПРОЦЬ також з Воробіївки. Рівнож пошукує її дочку СТЕФУ, що рівнож вже замужна. Вони мають жити в Ню Йорку. Їх самих, або когось з кревних чи зі знайомих, що про них знають, прошу зголоситись на адресу:

SOTNYK PYLYP
4526 Cicotte Ave., Detroit 10, Mich.

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ

Надсилані витинки з американських газет про українську справу чи УПА використовуємо і дуже вдячні тим, що їх нам надсилають, хоч не висилаємо листовних подяк.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ШІКАГО, ІЛЛ. — Повідомляємо членів Тов. ім. Д. Вітовського, від. 301; що місячні збори відбудуться в неділю, 7. грудня, в годині 12. вполудне, в парохіяльній салі при укр. прав. церкві св. Володимира, 2250 В. Кортез ул. Обовязком кожного члена є вирівняти довг перед річними зборами, котрі відбудуться в неділю, 28. грудня. — Т. Кушинський, предс.; В. Риза, секр.

ТАРЗАН, ч. 1738. Друга жертва на місце першої.

Коли замучена пара слідкувала за відтисками стіп Тарзана й Кімбу...

...несподівано Молат вказав пальцем вгору. Місяць зближався до своєї висоти і він знав, що тоді Джена мусить вмерти.

Вони завважали, що сліди Тарзана вели просто до малпячого села.

„Спішно!" — закомандував Молат". Можливо, що при допомозі малпочоловіка ми зможемо її врятувати".

Міжтим Тарзан повторяв дальше свої слова: „Ось-там ваша жертва; це та, що забирає ваших дітей!"